

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ című új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
 Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
 Egyes szám ára 5 kr.

Főszerkesztő és laptulajdonos:
 Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség: Bástya-utca 9.
 Kiadóhivatal: Számmér Imre könyvnyomdája.

Kisdedek pogányságban.

Sz.-Fejérvár, március 30.

Tudománynak, az ismeretek bő forrásának mondják sokan a statisztikát. Igazuk van. Az apró, egymás mellé lapult százezernyi numerust unalmas számtömegnek nézi az avatatlan, de aki olvasni tud a számok ez özőnében. Óriási ismeretekre tehet az szert. A numerusok beszélnek s néha oly szomorú dolgokat mondanak az emberek silányságáról, a társadalom romlásáról, súlyedéséről . . .

Ime előtűnik egy kis statisztika. Arról szól, hogy az új egyházpolitikai törvények óta különböző felekezeteknél hány gyermek maradt keresztelelenül? Fájó érzélem, mély szomorúság fogja el az embert, a hogy sorra vizsgálja a summákat, a pogányságba dobott ártatlan kisdedek számát. Mekkora rombolást kellett az időnek, a rossz erkölcsöknek véghezvinni abban a nemzetben, mely hosszú évszázadokon keresztül a nyugati kereszténység hatalmas védőbástyája volt a keleti pogányság ellen! A hitetlen, erkölcstelen századvégi szellem mennyire kiforgatta önmagából azt a népet, melynek Boldogasszony anyánk a pátrónája?! Bizony a változás szörnyű!

Rámutat erre is a statisztika, amikor tudunkra adja, hogy csupán csak a pro-

testánsoknál 15. ezernél több gyermek növekedik keresztség nélkül, amióta a liberális erőszak ránk tukmálta az új törvényeket. Még nagyobb számban vannak a zsidóknál oly gyermekek, a kik nem mentek keresztül a rituális operációra; de ehhez nincs szavunk, mert elvégre is keresztségről beszélünk.

A statisztikai kimutatásnak ránk nézve megdöbbentő része ott kezdődik, ahol a római katolikus szülőktől származó gyermekek pogány mivoltáról van szó, mert ezeknek ijesztő a számuk. Pedig a törvényekből egyáltalán nem tűnik ki, hogy a gyermekeket keresztelelenül lehetne hagyni, mert hisz magyar honpolgárnak csak 17 éves korában van megadva a szomorú jog, hogy felekezetelem legyen.

Amikor Széll Kálmán nagy önérettel elmondta, hogy egyáltalán nem látja szükségét a revizióknak, de sőt minden részecskéjükben föntartandónak véli a híres alkotásokat, — ezt a kis statisztikát kellett volna eléje tartani. Ime megeztőlhatatlan adatok, igazszavu számok hirdetik, hogy romlott szülők rosszakarata folytán a törvény védelme alatt ezer meg ezer ártatlan gyermek sodortatik a hitetlenség fertőjébe, hogy ezek meg ezek fognak felnőni vallásos, erkölcsös nevelés nélkül, mert keresztelelenül gyermeket semmiféle pap nem fog a vallás áldásaiban részesíteni,

Es mi lesz a szerencsétlenebből, kiknek lelke már zsenge korukban elzárattott a jónak beengedésétől?? Könyvti erre felelni: gonosztevé.

Romlott ember mindig volt a világon, mert különben el nem következik Isten büntetése a fizözön; de hol van az megifja, hogy e gonoszok utódi is gonoszok kell, hogy legyenek?! A törvény igazságos, báles és hümánus legyen. De hol kereszti hát az egyházpolitikai törvényeknél a hümánizmust, amikor azt tapasztaljuk, hogy maga a törvény védelmezi a vallás-talanságot s így előmozdítja az emberek lelki szerencsétlenségét, boldogtalanságát! Kell revizió, égető szükség a revizió!

De míg ez be nem köszönt, szálljon magába a keresztyén ember s forduljon el attól a szabadságtól, melyet a törvény nyújt neki. Ne vegye senki lelkére a szörnyü bünt, hogy ártatlan gyermekét beleerőszakolja a nyomorúságba, hogy méfelyt hint lelkébe, mely később pusztító gyilkos méreggé érik a tölcsültek elvadult lelkében. Ne vonjuk el gyermekeinket a keresztség, a vallás áldása elül, amely nélkül nem sokban különbözünk az állattól.

Drága kincs nekünk a hittünk, védjük hát azt erőnk összességével!

A Golgotán.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

Zúgó zsihongás zaja verte fel Jeruzsálem városának csendjét. A husvéti ünnepek mintegy varázserővel szitták a zsidók százezreit a szent város felé. Az országutak különféle tartományok vándoraitól tarkálóttak. Nemcsak Palesztinának, de az egész világnak zsidai siettek a főváros templomába. Lybiából, Egyiptomból, sőt magából Rómából is özönlött a sokaság, hogy a választott nép ezen legnagyobb ünnepén áldozzon a nagy Jehovának. A város nem birta befogadni vendégeit, az utcákban, a hatalmas fehér kőfalak árnyában, az olajfák hegyének aljában tarkállott a letelepedett sereg.

Nagypéntek reggelén, mint futó tűz terjedt a nép közt a hír, hogy a nagy Názáretit, ki Jézusnak nevezették, kinek hírére, csodátételeire annyiak szive buzogott fel, ma a synhedrin, mint árulót, mint népámitót, mint Mózes törvényeinek meggyalázóját, a koponyák hegyén ki fogja végeztetni, megölik a leggyalázatosabb halállal, a keresztnak halálával.

Tizenegyre járt az idő, midőn a sokaság a város északi kapuján rengeteg tömegben hullámozva, hömpölygött a Golgota felé. Elül egy trombitás, ki római szokás szerint harsonával nyitott a sokaság között utat. Körülötte a zivajgó csöcselék, lármazóva orditozva, botokkal verve a földet. Sokan elámitva, mások boszút lihegve, a legtöbb azonban tisztán kíváncsiságból, a látványosság által igaztva törekedett a kopár, hatalmas sziklával fedett hegy felé.

Egy csomó zsidó gyerek összegomolyodott rikácsolt, visított: — Helyet a zsidók királyának, a názáreti Jézusnak! Helyet, helyet! Hosszanhosszan tartott, míg a zagyva tömeg, mint a zajló, piszkos folyam tova hömpölygött.

Végre jött a Názáreti.

Roskadozó, imbolygó léptekkel. Amugy is halvány arca most sápadt, szinte halálra vált, tele porral, szárral, megaludt vérral. Arany szőke haja, mely oly vastag hullámokban omlott vállára, összekuszálva, aludt, fekete vértől csapzott. Benn a tövis durva ágai, melyet a vad gyűlölet koronának font belé. Köntöse megtépve, lerongyolva aludt és piros véreseppel borítva. Meztelen lábai nyomán véres foltokat hagyott, kezei, az áldást osztó kezek, durva kötéllel összekötve. Nem azért, mintha szökésről féltének, nem! — hisz az lehetetlen! — hanem kinzóinak vadállati szive a gyötrelém egy újabb nemét látta benne. Egy buzogányos nádat is odakötötték a kezéhez, gunyjuk királyi kormány pálcáznak nevezte. Nyakán egy tábla csüngött, ráirva: *Názáreti Jézus, a zsidók királya*. Vállára egy óriási kereszt gerendája nehezedett, mint halálra ítéltnek magának kellett huzcolnia a gyalázat fáját. Meg-meg tántorodott . . . össze is roskadt. — A tömeg megállt, örvényő kiabálással fordult feléje . . . aztán erejét megfeszítve, fölemelkedett, hurcolta tovább nehez terhét.

Mellette római katonák mentek; hideg, harcedzett vitézek, óriási alakjuk himagyalott a csöcselék közül. Megszokták a lármát, a harci zivajt s durván taszították vissza az arczátlanul toladó tömeget, melynek jól esett, ha az ártatlan, összetört, alakhoz hozzá

férközve, egy gyalázó szóval, egy ütéssel düböt csillapíthatta, ha feléje köphetett.

S ő nem hallattot nyögést. Egy sóhaj-tás nem szakadt ki összegyötört kebléből. Szaladt tovább, sápadtan, türelemmel a szenvedés utján.

Mögötte jön a főpap, Kaiás, aranyos efodjában, kösszütyüvel, fején a mitrával. Dölyfösen tekint maga körül, mintha mondani akarná: Ime! mindez az én művem. Hosszuzakáln, vén farizeusok veszik körül, utánna fehér ruhás papok tömege következik.

A tolongó sokaságban néhány asszony alakja látszik. A fájdalom kiült kinjával arcukra. Egy összetört, sápadt arcú alakot támogatnak. Máriát, a fájdalmak anyját. Szemeit nem névesíti a köny, kiapadt, kiegészzte iszonyu kinjának tüze.

Minél magasabban érnek a Golgota lapos sziklájú csucsához, annál inkább tömörül a tömeg. Mindenki emelkedett helyet igyekszik választani, hogy többet lásson a borzasztó tragédiából.

A farizeusok, a nép vénei, a rabbik, a saduceusok előre toladóznak. A nép utat nyit nekik s ők a hegy csucsának aljában foglalnak helyet, középtt a főpapal. — Helyet a zsidók királyának! Helyet! ordít a tömeg gunyos röhögéssel. — A templom beszenyenezője! A törvénytipró! — zugja a másik fél.

Minden lépése kin a lapos, kemény, barna sziklákön, melyen nincs növényzet, csak itt-ott teng egy-egy poros, száraz izsóp. A hegy koponyához hasonlít, a mint arab neve: Golgota is bizonyítja. — Utolsó erejét feszíti meg, feltámolyog a szikla tetejére. A néptömeg egy

A katolikus autonómia. Szapáry Gyula gróf, a magyarországi latin és görög szertartású katolikusok autonómiáját szervező kongresszus 27-es és 9-es bizottságának elnöke a 9-es bizottságot április 17-ére délelőtt 11 órára, a 27-es bizottságot pedig április 18-ára délelőtt 10 órára a főrendiház tanácskozási termében összehívta.

Elvadult erkölcsök.

Morális szempontból sokkal fontosabb jelentőségű a pázmándi véres eset, semhogy a szomorú tények egyszerű regisztrálásával napirendre térhetnének fölötté. Vegyük csak kissé lélektani analízis alá az erkölcsi elvadásul eme megdöbbentő esetét s csekély fáradsággal rájövünk az okra, mely azt előidézte.

Nem szorul az bővebb bizonyításra s az élet tapasztalásai is amellett tanuskodnak, hogy a katolikus egyház tanaihoz ragaszkodó, Krisztus parancsait követő nép köréből ki van zárva a borzalmasságokig menő elvadásul, amely nem tud ott azzá lenni, ahol a felebaráti szeretet s keresztény istenfélő jámborság vezet minden cselekedetében az embert; szomorú bünténye az olyan község, város, melynek lakosságát a vallástalanság fertőjébe rántotta a gonosz. Örökös dorbézolásnak, vérengzésnek, erkölcstelenségnek s a bűnök mindentéle fajtajának van ott a melegágya, ahol az emberek csak azért tanulják meg a tiz parancsolatot, hogy éppen az ellenkezőt cselekedjék.

Vajjon megütközhetünk-e a pázmándi suhancok barbár rémtettén? Nem. Hisz ez csak természetes folyamánya a mai nevelési rendszernek. A dühös kutyát meglánczolják, az ugránczó lovat megzabolázzák, a bősziült tehenet megfékezik, s az ifjak dühét, rakoncátlanokodását, állatias szenvedélyeit nem csilapítják le, nem zabolázzák meg, nem fékezik meg. Mert hisz a szülők magok is éppen olyanok, mint gyermekeik.

pillanatra elsillapul, midőn vak gyűlöletének tárgyát gyalázatban, megtépve, összeroncsolva, maga előtt látja. Minden szem rája irányul, aztán vad erővel ujjal meg a szenvedélyes gúny kiáltása, az öklök fenyegetve emelkednek fel. A két latorral nem törődnek, de azt, a ki előtt anyyi térd meghajolt, a Kinek nevét ezek ajkai hosszánna-val üdvözölték, azt a balmut, csodált férfit most jól esik nekik szidalmazni. Mennyi elvetemültség, mekkora gyűlölet kellett hozzá, hogy emberi szívben ennyi piszkot, ennyi förtelmet felkavarhasson.

Az ember Fia széttekint a zugó tömegen. Ajkai némák, de szelid, két szeméből, bánatos arcáról, anyni, oly végtelen szeretet sugárzik le: Hiszen erettetek szenvedek, erettetek akarok meghalni.

Egy katona bódító itallal kínálja, de ő nem fogadja el azt.

A főpap jelt ad. Lerántják vállairól a véres ruhát, — az ostorozás csikjai még ott vannak vállain. Nyakáról leveszik a táblát s aztán rátaazítják a lefektetett keresztre. Először rajta hajtják végre a feszítés kegyetlen munkáját.

A tömeg egyszerre lecsillapodik. Összeretennek. Valami csodálatos félelem vett rajtuk erőt. Vagy tán a halál gyszos anyyala suhant el fejük felett. Hallik a kalapácsok ütése, a mint a durva szögek áthatolnak a gyenge tenyérre, a csontok, az idegek között. A vér szökelve serken ki. Aztán lábait egymásra helyezve, kegyetlen durvasággal verik át az óriási szögekkel a lábakon és bele, jó szíven a kereszt fájába. Egy kiáltás, egy nyögés, egy gyenge sóhaj nem hallatszott bá-

Ha rossz az alap, hiába építünk rája, az épület összedől. Ha rossz a nevelés alapja, a szülőnek hiábavaló később minden fáradsága. A gyermeket kiskorától fogva kell nevelni, s szem elől nem szabad eltéveszteni, s a szülői hatalom alól nem szabad kiereszteni. A keresztény nevelést kell visszaállítani, a gyermeket Istenfélelemre, szeretetre és a felebaráti szeretetre kell tanítani, a szerint nevelni, s így a gyermek nem fog szülőjének bánatot okozni, s a saját jövőjét sem fogja magától oly megdölgőn eldobni.

A lelkész az iskolában belecsepegteti a gyermek szívébe a keresztény hit és erkölcs alapelveit, a tanító fáradozik rajta, hogy a reá bízott gyermekeket a jó uton megtartsa, hogy szülőjét tisztelje, szeresse. De ez nem elég. A lelkész és a tanító csak addig neveli a gyermeket, míg hatalma alatt áll, naponként az alatt a pár óra alatt, a mi után a gyermek ismét szülője felügyelete alá kerül. A szülőnek is fáradságnak kell gyermekével és pedig első sorban a gyermek szívébe csepegtetett jó tanokat ápolnia kell, hogy az a gyermek Istennek méltó képe, a hazának pedig hasznos polgára legyen.

És mit látunk Pázmádon, s ma általánosan csaknem minden helyen? A szülő gyermekével mitsem törődik, úgy, hogy egy borjura, egy csikóra több gondot fordít, mint gyermekeire. Ezt egészen magára hagyja. Azt hiszi, hogy épen úgy felnő, mint a kertjébe ültetett fa, mely hoz virágot és gyümölcsöt. Igen az a gyermek is meghozza a gyümölcsöt, a börtönt. Keresztény nevelést tehát első sorban a gyermekeknek!

A mi a legényeket ama véres tette sarkalata, a korcsmazás az. Ha a gyermek lerázta magát az iskola porát, bravournak tartja, ha a korcsma asztala mellett egy kis borra vagy pálinkára helyet foglalhat. Sőt egyes helyeken még az iskola végét sem várják, odatolakodnak ök is, mintha arra születtek volna. Ezeket korlátozni a mi törvényhozásunk még fogyatékos, hiányos. Németszágban vagy Sveiczben épen

gyadt ajkairól. Szemei az eget keresték, szíve érettünk dobogott.

— Merre fordítsuk az arczát — kérdi az egyik.

— A templom felé — kiáltja a főpap, — hadd lássa haldokolva is a Szent házat, melyet lerombolni akart.

Aztán felemelték a keresztet, s a kiásott gödör mellé állítva, belezokkentették. Az izmok, az idegek megfeszültek, a vér hosszú patakokban csergedezett alá a szikla kövére.

Egy sóhaj, egy fájdalomkiáltás nem szakadt ki kebléből, csak ezt a szót rebegték ajkai: — *Atyám bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekesznek.*

Ott függött tehát ég és föld között. A bestiák vérszomja ki vala elégitve. Gyönyörködhetek kínjaiban. Üvölthettek feléje féktelen dühük piszkos gyalázkodásait.

— Szabadítsd meg magadat, ha Isten fia vagy, — kiálták — szálj le és hiszünk neked.

Ilyen és hasonló szavak hallatszottak az elvetemült tömeg ajkairól. Ő meg néma maradt, csak a piros vére csepegett a magas keresztből, csak a szíve dobogott mindig gyengébben, mindig halkabban.

És ott állanak keresztje alatt az Ő édes anyja, Mária és legkedvesebb tanítványa az anyyali lelkű János. — Ime a te fiad! Ime a te anyád! szólott a Mester hangja a keresztből.

Az élet mécsa kialvóban volt. A tömeg már kezd kifogni a gyűlöletből, de kitart, hogy lássa meghalni azt, a Kit annyian rettegtek s a Kit annyira gyűlölni tudták.

A nap a delelő pontra ért. Ragyogva sütött le Jeruzsálem fehér falaira, házára. De im! egyszerre csodálatos homály kezd az

most fáradoznak egy törvényjavasláton, mely hivatva lesz a gerdülők és iskolásokat távol tartani a korcsmazástól. Nem lehetne ezt nálunk is behozni? A megyei hatóságunk jelentést tettek már egyes községekből az iskolások korcsmazásáról, de a szabályrendelet még mindig késik. Ime itt az eredménye, a pázmándi véres eset! Ha történik ilyesmi, ne keseregjünk, hanem cselekedjünk, az okozatot nem lehet megszüntetni, ha csak az okot nem szüntettük meg.

Az ifjuság megszokja a korcsmazást, az utána következő csatangolást, s a végo? — egy tragédia, mint Pázmádon. Az ifjuság eme éjjeli csatangolása zavarja a község esti nyugalmát. De hát a lakosok kötelesek eltűrni az éjjeli kalandorok ordítóását, lárámját? Kénytelenek eltűrni, mert az előljáróság keze megvan kötve s jaja, ha valakit is merne bántani, mert annak az maga inná meg a levét.

De hát az ifjuság rakoncátlanokodásának nem lehetne korlátot szabni? Hiszen még a folyamat is mederbe szorítják s egy ifjut nem lehetne regulálni? Csendőrállomást Pázmádnak! A szurony majd parancsol, hol a tekintélyt megvetik. Régen kellett volna oda már csendőr, a mint mutatják a vaáli járásbíró és a helybeli törvényszék krónikái, hogy mintegy közmondássá vált: *fejérvári börtön pázmándi ember nélkül nem lehet.*

Az egyház a világi hatalom iránt tiszteltre, engedelmességre inti híveit. A világi hatalom ezt hálálja meg, hogy segédkezet nyújtson az egyháznak. A mit ez elvetett, ájól és növeszt, azt amaz őrizze meg s akkor a községeknek békéje lesz, véres esetek nem fogják rémületben tartani a lakosokat.

Századvégi népsegélyezés.

— Saját tudósítónktól. —

A kereseti üzletágak között a pénz és hitelműveletekkel foglalkozó vállalatok azok, melyeknél életfeltételnek kell tekinteni a közbizalmat. E bázison tiszta kézzel hatalmas épü-

egész vidéket fátýolával beborítani, mintha az esti szürkület terjedett volna. A nép meglepődve tekintett szét. Szeme előtt a názáreti óriás keresztjén, de már csak körvonalai vehetők ki. A hegyek homályba bonultak, a városra mintha az éj teritené rája sötét leplét. A kiabálás, a nevetés elhalt ajkukon, aztán újra körültekintettek s elsápadva szivdobogva várták a következőket. Megakadt a szellő, fojtó nehéz pára süllyedt alá az emberek mellére. — Istenem! Istenem! mért magyátál el engen? Aztán lélegzete rövidebb lesz, majd hörgéssé változott. Szemeinek fénye megtörtött. — *Atyám! Kezeidbe ajánlom lelkemet — sóhajta.*

Feje aláhanyatlott, az agyonkínzott test megrándult és a lélek kiszált belőle.

Beteljesedett.

A tömeg hullámsani kezdett. Valami különös földalatti moraj zugott alattuk. Az anyaföld megmozdult, hogy ijedten kaptak szomszédok után, hogy magukat föntarthassák. Az irtózat vad hangjai hallatszottak ajkukról. Fuásnak eredtek, kigyalog, ki lóháton, rohantak lefelé a hegyről. A föld dühögött, ingott, mozgott lábaik alatt, mintha leakarna magáról rázni utálatos terhét. Egymást lökdösve, taszigálva igyekeztek előre, a sziklák szertarpedve zuhantak le lábaik előtt. Sikoltás, jajveszékélés hangzott mindenünnen. Mellüket verék és bűnbánó sóhajok lakadtak keblükből, látva az Isten rettenetes hatalmát, az Isten újját.

Csak a középső kereszt ott a hegy tetején maradt mozdulatlanul szentséges terhével. Az Eg glóriával vonta be a megkínzott, a meggyalázott testet, hogy többé ne a gyalázat, hanem a dicsőség jele legyen.

Bilkei Ferencz.

let emelhető, de bármily szilárdnak lássék is ez az épület, meg inog rögtön, amint fogyatékosvá válik a bizalom. Egy inkorrekt művelet elegendő arra, hogy a legnagyobb házak alatt is süppedékes legyen a talaj, aminek előbb utóbb romlás szokott a következménye lenni. A konkurrenzia egy lökésére van csak szükség s romba dől az épület, maga alá temetvén többnyire nem azokat, akiknek keze a bajt előidézte, hanem azokat a szegény együgyű embereket, akik optimista bizodalomban szintén a bomladozó épületben helyezték volt el megtakarított garasukat, sokszor egész vagyongájukat.

A rosszhiszeműség, az inkorrekt manipulációk eme többnyire bekövetkező szomorú következményei mintegy szabállyal állítják elének az elvet, hogy a mások pénzével dolgozó pénzintézetek, hitelszövetkezetek, népsegélyző-egyletek legcsekélyebb hibáit, helyesebben mondva: rosszhiszeműségből kifolyó görbe manipulációt se nézzük el. Aki tud ilyesmiről s hallgat róla, az maga is büntárrá válik s legalább is erkölcsileg felelőssé lesz egy sereg szegény embertársának esetleg bekövetkező financiai romlásáért.

Olyan eset áll most előttünk is, melynek nyilvánosságra hozását erkölcsi kötelességünk parancsolja. Nem szívesen tesszük, de kénytelenek vagyunk vele, mert irányelveinkhez a népérdekek megvédése is hozzátartozik s ez esetben éppen oly vállalattal állunk szemben, mely a nép s a kisiparos osztály segélyezésének czége alatt dolgozik.

Az eset eléggé érdekes, de még inkább tanulságos. Tanulhat belőle a hiszékeny nép s kell, hogy okuljon belőle a kérdéses intézet, amely remélhetőleg óvakodni fog a jövőben érdekeinek oly módon való megvédésétől, mint azt az alább következő esetben cselekedte s a melyről tudósítónk ezekben számol be:

Csernay József székesfejérvári pékmester néhány évvel ezelőtt rávette barátja és komája, Korent Antal déli vasuti mozdonyvezető feleségét, hogy 300 frtot kölcsönözzön neki. Később Csernay Korentet még arra is rábirta, hogy kezességek érte 950 frt erejéig a székesfejérvári kölcsönös népsegélyző-egyletnél s azt az ígéretet tette, hogy e pénzből visszaadja a 300 frtot. Ez összeget azonban sohase látta Korent, mert Csernay időközben teljesen tönkrement; de e helyett történt vele egy ugyancsak czifra eset.

Csernay teljesen megbukott, vagyona nem volt semmi s magának a kölcsönös népsegélyző-egyletnek 2000 frtjával tartozott. Az egylet pénze persze veszendőben volt, mert Csernay jó idő óta már a kamatokat se tudta fizetni. Így állottak a pék dolgai, mikor egy vasárnapon behívta magához Korent Antalt s nagy örömmel adta tudtára, hogy végre letörleszti a 2000 frtos adósságát s most csak arra van szükség, hogy Korent aláírjon egy nyilatkozatot, melyet nyomban eléje is tett. Korent, aki német ember, látott egy papírra vetve néhány sort, de tartalmát hamarosan nem értette meg. Nem igen értette a dolgot, hanem a koma iránti bizalmában szépen oda írkanította nevét a papírosra. Pedig bizony jó lett volna jobban megnézni, hogy hova írja a nevét. A névalírás tényleg valami jelentéktelen nyilatkozat alá került, hanem másik papírosra, mely a nyilatkozat alatt feküdt s amelynek csak egy kis darabja látzott ki alul. Az a másik papírlap pedig nem volt egyéb, mint a Székesfejérvári kölcsönös népsegélyzőegylet által kiállított 2000 frtról szóló új kötelezvény;

Ezalát írta Korent a nevét, anélkül, hogy erről tudott volna. Csak akkor jött rá a dologra, mikor már pörölték s exekválták. Nem volt mást tenni, mint fizetni mert különben dobra került volna a háza.

Csernay József eljárásával nem igen foglalkozunk, majd lesz rá alkalmunk a bűnvádi eljárás folyamán, melyet Korent — mint előtünk kijelentette — legközelebb megindíttatni kér majd ellene. De igenis szavunk van a népsegélyző egylet eljárásához s kezdjük, hogyan került Csernay kezébe az a kötelezvény?

Az intézet először is tudta, hogy Csernay teljesen tönkre jutott. Nem tudjuk tehát elgondolni, hogy az egyletet mi vitte rá, hogy egy vagyombukott embernek újabb 2000 frtos kölcsönt adjon. Azaz hogy sejtjük mi bizony! Az egyletnek Csernaynál levő pénze már elvesztettnek volt tekinthető s így inód volt keresendő arra, hogy az adósságra újabb jó fedezet kerüljön. Így történt aztán, hogy új kötelezvényt adott ki az egylet Csernaynak, arról, hogy kerítsen rá kezeset. Hát kerített is Csernay, de hogy milyen uton és módon azt tudjuk.

Már most még egy kérdés intézünk a Székesfejérvári kölcsönös népsegélyző egyletnek. Miért adta ki azt a 2000 frtos kötelezvényt aláírás végett Csernaynak, holott ez szabálytalan eljárás. Az egyletnél uralkodó szabályok szerint az efajta kötelezvények tanuk előtt ott irandók alá az intézet hivatalos helyiségében s így az egylet eljárása merőben inkorrekt volt s hogy tényleg inkorrekttség esete forog fenn, bebizonyítják az ügy további fejleményei.

Korent Antal kényszerítésből fizetett ugyan, de aztán pörre ment, mely pör most dült el jogérvényesen a m. kir. Curia ^{455/4} _{1899.} számu ítéletével. A Curia pörvesztésnek mondta ki a Székesfejérvári kölcsönös népsegélyző egyletet, mert a különböző ténykörülmények figyelembe vétele mellett a kérdéses kötelezvényt nem tekinthette bizonyító okiratnak.

Ilyen formán a legfelsőbb fórum hivatalos ítélettel is dokumentálta ama körülményt, hogy a népsegélyző egylet eljárása inkorrekt volt. Nem akarjuk rosszhiszeműséggel vádolni az intézetet, noha az eset színezete erre is feljósítana bennünket, csak arra akarjuk figyelmeztetni, hogy olyan vállalatnál, melynek czégében a *népsegélyezés* szó is benne foglaltatik, a legkisebb inkorrekttség is súlyos beszámítás alá esik. Képzetlen, csekély értelmű emberekkel van dolga többnyire az ily intézeteknek, akikkel szemben tisztáknak kell lenni az ügyleteknek. Az a szegény értelmetlen ember sok esetben az intézet jóhiszeműségére bizza magát, bizalmával tehát visszaélni kettős vétet képez!

UJDONSÁGOK.

— **Nagyhét.** Tegnap délután kezdődtek a nagyheti ájtatosságok. A d. u. 4 órakor tartott istentisztelet alkalmával kezdődtek a gyászszolozsmák és Jeremiás próféta siralmai, melyet *Vogl* Alajos, *Kampis* Emilia és *Maron* István énekeltek. Ma délelőtt 9 órakor ünnepélyes szentmise volt a székesegyházban. A szent misét *Steiner* Fülöp dr. megyés püspök tartotta fényes segédlettel. A szent mise Glóriája alatt megszólaltak az összes harangok, hogy azután elnömuljanak egész nagyszombatig, kifejezve ezzel is azt a gyászt, melyet az egyház az Ur Jézus kinszenvedése és halála emlékeztetere ilt. A mai szent mise alatt történt az olajok megszentelése, ugyszintén az összes papágnak az

Oltárszentséghez való járulása. A szent mise után a püspök megmosta 12 szegény öregnek a lábát, majd az oltárok fosztattak meg diszeiktől. A mai délutáni lamentációkat *Kampis* Ilona, *Futima* Emil és *Grosszinger* Brigitta énekelik.

— **A szent Atya husvétli barkája.** A pápa a virágvasárnapi szent mise után, melyet magánkápolnájában udvari káplánjainak egyike olvasott, maga szentelte meg az udvarának szánt barkákat s maga osztotta is őket széjjel. Ezeket a barkákat még *S. Sixtus* pápa által adományozott privilegium értelmében mindig a sanremói *Brescia* patricius család szállítja. A megszentelés és szétosztás után átnyújtották a neki szánt barkát. Ezt évszázados szokás szerint Rómában helyezik el a Szent Antalról nevezett camaldulensis apácák kolostorában s rendezen virággal, szalaggal s képekkel díszítik. Az idén a barka szent Ambrus képevel volt ellátva. A kép alatt művészi hímzésben ott ragyogott e szentnek jelmondata; „Ubi Petrus, ibi Ecclesia.”

— **Erzsébet-rend.** A király özvegy *Sennyey* Pálné báróné, született *Fiáth* Mária bárónének az Erzsébet-rend nagykeresztjét, özvegy *Csárdy* Jánosné grófné, született *Dezasse* Luiza grófnének az első osztályú Erzsébet-rendet adományozta.

— **Áthelyezés.** *Altörjai* *Altörjay* Imre csendőrkerületi helyettes-parancsnokot áthelyezték az I. sz. csendőrkerületi parancsnoksághoz.

— **Rejtélyes lelet.** *Tolner* József nádás-ludányi lakos szobájának földje egy helyen folyton beszakadzott. Több ízben betömte földdel, f. hó 12-én este azonban, mikor ismét besülyedt a szoba földjének ez a darabja, kiásta és az ázott gödörben a porhanyó föld között emberhulla maradványait találta. A dolognak csakhamar híre ment a faluban. *Major* közs. bíró *Tolner* lakására sietett a csendőrök kíséretében. A csendőrök, kinek gyanusnak tűnt fel az eset és esetleg valami rejtélyes bünténynek vélt a nyomába jöni, a gazda által már betemetett gödört kiásatta. Találtak abban néhány csontot és több elszennesedett tárgyat. A csendőrök a leletnek szakértők általi megvizsgálása czéljából távirati jelentést küldött a helybeli kir. törvényszéknek. A szakértők a vizsgálatot megtartották, azonban a csontmaradványokról azt, hogy azok csakugyan emberi hullából származának, meg nem állapíthatták. A bizottság a talált tárgyakat és csontokat magával vitte, a csendőrség pedig folytatja a dologban tovább a nyomozást.

— **Nyilvános köszönet.** Fogadják mindazon ismerősök és jóbarátok, kik boldogult jó férjem id. *Flits* Miklós halála alkalmából részvétüknek bármily alakban kifejezést adni szívesek voltak, a gyászoló család nevében is kifejezett legőszintébb köszönetemet özv. *Flits* Miklósné szül. *Eisenbarth* Josefa.

— **Névmagyarosítás.** *Fischer* Samu lovasberényi illetőségű helybeli lakos, hivatalnok vezetéknévét a belügyminiszter engedelmével „*Farkas*”-ra magyarosította.

— **Új igazságügyi államtitkár.** A király őfelsége dr. *Bernáth* Géza szegedi ítélőtáblai elnököt az igazságügyminisztériumhoz államtitkárrá nevezte ki.

— **Siposs Antal** április hó 8-án ünneplő budapesti zene akadémiajának 25-éves fennállását. E célból összes tanítványai a Royal teremben nagy zenészi ünnepélyt rendeznek, melyet közvacsora és tánc követ. A rendező

